

VERSLAG CITY PASTOR

2022 - 2024

Hervormde Gemeente
Rotterdam Centrum

Inhoudsopgave

Voorwoord	2	Interreligieuze contacten	
Kerk in de stad	3	<i>Heuvelrede over Vasten</i>	14
City pastor	3	<i>Interreligieuze herdenking</i>	
Ondersteuning	4	<i>bombardement 14 mei</i>	15
Deelname in organisaties	4	<i>Iftar</i>	15
		<i>Overleg en/of representatie</i>	15
Missionair - Diaconaal		Onderwijs en kerkbezoek	
<i>Geef Rotterdammers een Warme Kerst ...</i>	5	<i>Installatie nieuwe politieagenten</i>	16
<i>Laurentiusdiner</i>	5	<i>Islamitische Universiteit Rotterdam</i>	16
<i>Congres Ziel & Zorg</i>	6	<i>Personeel en kassa-vrijwilligers Stichting</i>	
<i>Opvangplekken vluchtelingen</i>	6	<i>Laurenskerk</i>	17
<i>Recht op rust & Bed-bad-brood</i>	7	<i>Pastores uit Denemarken</i>	17
<i>De Paraplu en Open Huis Crooswijk</i>	7	<i>Museumnacht</i>	17
<i>Dag van de Mensenrechten</i>	8	<i>Overige bezoeken aan de Laurenskerk</i> ...	17
<i>Kerstinloop</i>	8	<i>Eurekaweek</i>	17
<i>De Kapel</i>	8		
Kerk en Samenleving - Cultuur		Gemeente Rotterdam	
<i>Jesus Christ Superstar</i>	9	<i>Geluidshinder</i>	18
<i>Adam Where Are You</i>	9	<i>Gaza-Israël</i>	18
<i>Bezoek uit Taiwan</i>	9	<i>Vertrouwenscommissie nieuwe</i>	
<i>Sjoa-herdenking en namen lezen</i>	10	<i>burgemeester</i>	18
<i>Gaza – Israël</i>	10	<i>Installatie burgemeester</i>	18
<i>Triptiek</i>	11	<i>Overleg religieuze ruimte nieuwbouw</i>	18
<i>Koffie-Café</i>	12	<i>Beleidsmedewerker Gemeente</i>	19
<i>Wake Detentiecentrum</i>	12	<i>Nieuwjaarsreceptie</i>	
<i>Overig</i>	12	<i>Gemeente Rotterdam</i>	19
		<i>Overig</i>	19
Oecumene		Representatie	19
<i>Oecumenisch Laurenberaad</i>	12	Pers	19
<i>Convent van Kerken en Synagogen</i>	12	Wat niet gelukt is	19
<i>Overige Oecumene City Pastor</i>	13		

Voorwoord

De tijd vliegt. Op 31 maart 2025 is het alweer zes jaar geleden dat ik verbonden werd aan de Hervormde Gemeente Rotterdam Centrum, voor 50% als predikant van de wijkgemeente Laurenspastoraat en voor 50% als city pastor.

Over de jaren 2020-2021 heb ik al verslag gedaan. U hebt nu het verslag 2022-2024 in handen. Ik hoop dat het inzicht geeft in mijn werkzaamheden van de afgelopen jaren en mijn taakstelling in het algemeen. Wellicht leidt het ook tot gesprek over de rol en de verwachtingen van de city pastor.

Ds. drs. Harold Schorren
februari 2025

Kerk in de stad

Ik kijk terug op zes boeiende jaren, met veel vreugdevolle momenten en dankbaarheid, maar ook turbulente jaren vol uitdagingen door o.a. Corona en (politieke) ontwikkelingen in binnen- en buitenland die de vrede en de samenhang in Rotterdam raken.

In Rotterdam wordt door de kerken actief gereageerd op de ontwikkelingen. Denk aan de vele diaconale projecten om de ergste nood te lenigen, aan de stem die gegeven wordt aan rechtelozen. Denk ook aan het weerwoord en de profetische acties richting overheden. Aan de visioenen die we delen en de beloften die we hooghouden in het delen van het Woord. En de ontmoetingen die we aangaan met wie onze dromen delen vanuit andere (geloofs)tradities of niet meer durven dromen.

De rol die kerken kiezen is niet altijd dezelfde. Het hangt sterk af van de ecclesiologie, wat je theologisch denkt over de Kerk. De verschillende vormen leggen andere accenten maar hoeven elkaar niet te bijten. En niet iedere situatie waarin een kerk bestaat is dezelfde. Die vormen of modellen zijn o.a. door Avery Dulles helder beschreven in zijn boek 'Models of the Church'¹. Modellen van kerk-zijn. Ieder model heeft natuurlijk zijn sterke en zwakke punten. Het verdiepen in deze modellen helpt om (theologisch) helder te krijgen wat je als kerk wilt zijn, hoe je je rol verstaat.

Daarmee hangt ook sterk samen welke rol de kerk geeft aan de city pastor.

City pastor

In 2018 – voor mijn komst – is in de Hervormde Gemeente gesproken over het profiel van de nieuw te beroepen city pastor. Daarin is o.a. gesteld dat het accent in het werk moet liggen op missionair-diaconale taken als ook op het raakvlak kerk en samenleving/cultuur. Daarbij moest er ruimte zijn om het takenpakket verder te ontwikkelen.

Gedacht werd aan:

- Het present stellen van de kerk in de stad – middels actieve participatie in de stedelijke overlegvormen en bij belangrijke gebeurtenissen in de stad (de kerk in de stad brengen).
- Het fungeren als aanspreekpunt voor de burgerlijke gemeente (B&W en ambtenaren).
- Het actief onderhouden van een breed netwerk in de stad.
- Het (mede)-organiseren van stedelijke diaconale projecten, zoals b.v. het Laurentiusdiner en projecten rond armoedebestrijding.
- Het werven, begeleiden en trainen van vrijwilligers (uit alle wijken) voor deze projecten en bijvoorbeeld voor het Laurensonthaal.
- Het organiseren van bredere educatieve ontmoetingsmomenten, gericht op het versterken van kennis over het geloof in de samenleving.
- Het vertalen van deze activiteiten naar de eigen en de andere wijkgemeenten van Hervormd Rotterdam-Centrum.

In de jaren is de rol gegroeid en daarmee ook de keuzes in het takenpakket. Een aantal van de bovenstaande bullets zijn sterker ontwikkeld dan de andere. Dat zal ook helder worden bij het lezen van het verslag.

Als ik kijk naar de ecclesiologische modellen van Avery Dulles voel ik met thuis in het model van de Kerk als dienaar (servant). In dit model is de Kerk volop onderdeel van de samenleving. Het

¹ 2002, Expanded Edition. Vijf primaire modellen: (1) Institution, (2) Mystical Communion, (3) Sacrament, (4) Herald, and (5) Servant.

huis van God is niet de kerk, maar de wereld. We delen dezelfde zorgen als de rest van de mensen.

In die wereld klinken diverse stemmen, uit diverse culturen en overtuigingen. Die andere stemmen benader ik positief. Wij hebben een woord te bieden, maar staan ook open voor andere woorden. Het is geen kritiekloze houding; kernwaarden als liefde en menswaardigheid zijn leidend.

Het Woord met hoofdletter wordt niet alleen verkondigd maar ook met handen en voeten werkelijkheid. Daarmee komt ook de Kerk als heraut (herald) in het vizier, het ecclesiologische model waarin de Kerk vooral oproept. Het is een sterk missionair model, maar niet bekeringsgericht.

Ondersteuning

Ik kan in mijn werk rekenen op ondersteuning van het Laurenspastoraat, Maaskant Open Grenzen en de AK. Bij enkele activiteiten word ik dan ook enorm geholpen door kerkelijke vrijwilligers.

Een grote wens zou (enkele uren) secretariële ondersteuning zijn. Iemand die afspraken maakt, mijn agenda beheert en helpt met brieven, verslaglegging en social media. Dat zou een hele professionaliseringslag zijn voor het citypastoraat.

Deelname in organisaties

Al vrij snel ben ik betrokken geraakt bij organisaties en overlegstructuren. Het heeft enorm geholpen om mijn werk te kunnen doen als city pastor door grote naamsbekendheid en invloed. De volgende functies zijn of waren van belang:

- voorzitter Convent van Kerken en Synagogen
- penningmeester Platform Levensbeschouwelijke & Religieuze organisaties Rotterdam
- secretaris Sjoa Beraad Rotterdam
- lid Programma Beleidsbepalend Orgaan (PBO) OPEN Rotterdam; vertegenwoordiger religie
- penningmeester Stichting Herdenking bombardement 14 mei
- voorzitter Stichting Paraplu (tot medio 2024)
- voorzitter Stuurgroep Open Huis Crooswijk (per januari jl. een stichting)
- voorzitter Oecumenisch Laurensberaad (per januari opgeheven)

Overige organisaties en overlegstructuren:

- voorzitter commissie Triptiek
- lid Centrale Stuurgroep (tot 2024)
- afgevaardigde Classis Zuid-Holland-Zuid (tot nov. 2024)
- lid PBO van OPEN Rotterdam
- redactielid Open Deur
- Liturgische Kring (tot medio 2023)

Missionair - Diaconaal

Geef Rotterdammers een Warme Kerst

Op 3 december 2022 was er in de Heuvel de start van de campagne “Geef Rotterdammers een Warme Kerst”. Er waren verschillende activiteiten gericht op energiebesparing. In het kader van de dure energie na het begin van de oorlog in Oekraïne, werden Rotterdammers aangezet om geld te doneren, bijvoorbeeld door hun energietoeslag ter beschikking te stellen voor mensen die zwaar getroffen werden door de hogere energierekeningen.

Hierin werkte ik samen met Samen010 en OPEN Rotterdam. Tijdens de opening mocht ik enkele betrokkenen bij het onderwerp interviewen, waaronder Elkse Thomassen, directeur Samen010, Nita Wissink, directeur Fonds Bijzondere Noden Rotterdam en Enis Yigit, de toenmalige wethouder armoede. De actie heeft uiteindelijk € 75.000,- bijeen gebracht.

De start:

<https://openrotterdam.nl/kerstactie-voor-rotterdammers-officieel-van-start/>

Uitreiking Bergsingelkerk:

<https://openrotterdam.nl/kerstactie-na-de-feestdagen-ook-nog-groot-succes-tienduizenden-euros-extra-opgehaald-voor-fonds-bijzondere-noden/>

Laurentiusdiner

Om het jaar wordt het Laurentiusdiner gehouden. De gasten zijn Rotterdammers die te maken hebben met uitsluiting op financieel gebied of die in een sociaal isolement leven. Zij werden verwend met een heerlijk driegangendiner in de prachtige Laurenskerk.

Helaas kon door Corona het Laurentiusdiner lange tijd niet georganiseerd worden. Toen ook nog eens de prijzen van o.a. voedsel enorm stegen, was het voor de organisatoren – Convent van Kerken, Samen 010 en St. Mara – niet meer mogelijk de begroting rond te krijgen. Tot onze grote dankbaarheid bood het Hilton aan om dit jaar een gratis diner aan te bieden. Daarnaast werden in de Laurentiusweek in de wijken ook diners georganiseerd door kerken en inloophuizen.

Het diner in het Hilton op zaterdag 5 oktober was geweldig. Om nog lang over na te praten. Zo'n 180

Rotterdamers aan tafeltjes met heerlijk eten in een chique zaal. De sfeer was goed en er werd volop met elkaar gesproken. Op iedere tafel lagen ook gesprekskaartjes, mochten er teveel stiltes vallen.. nou, die vielen niet. De gasten konden ook foto's nemen in de photobooth en dat was een groot succes.

We waren ook erg blij met de komst van Natasha Mohamed-Hoesein, wethouder in Rotterdam van Armoedebestrijding, Schuldhulpverlening en Taal. Ze gaf een prachtige toespraak, heeft deelgenomen aan de maaltijd, en was bereid om met iedereen een praatje te maken.

Congres Ziel & Zorg

N.a.v. een gesprek tussen afgevaardigden van de AK en directie van Laurens Zorg is op 11 november 2024 was er in Debatcentrum Arminius een succesvolle congresmiddag over Ziel & Zorg. Dit congres ging over toekomstbestendige ouderenzorg. Hoe blijven Ziel en Zorg elkaar vinden en inspireren? En hoe kunnen we samen optrekken?

Geloofsgemeenschappen zoals kerken, moskeeën en levensbeschouwelijke organisaties spelen vanaf hun oorsprong een belangrijke rol bij het geven van zorg. De afgelopen decennia heeft de Nederlandse verzorgingsstaat veel van deze zorg voor haar rekening genomen. Het huidige zorgstelsel is echter niet meer houdbaar, en aan herziening toe. Ziel- en zorginstellingen hebben een belangrijke gemeenschappelijke deler: de wens en opdracht er te zijn voor elkaar, en in het bijzonder voor de kwetsbaren in de samenleving.

Het congres werd bijgewoond door mensen die werkzaam zijn binnen de Rotterdamse ouderenzorg (professional, vrijwilliger, mantelzorger...) en mensen die zich verbonden voelen met levensbeschouwelijke organisaties en geloofsgemeenschappen binnen Rotterdam.

Op het programma stonden o.a. een lezing over passende zorg door Karin Timm, Raad van Bestuur Zorg Instituut Nederland, een lezing van Remy Jacobs, geestelijk verzorger IJsselland ziekenhuis, en een panelgesprek.

De organisatie was in handen van Mirjam van Esschoten (hoofd geestelijke verzorging Laurens), Dideri Mattijsen (voorzitter CvD), Kees Koning (raad van participanten), Suat Erdemsoy (SPIOR), Cees Ramp (SKIN) en ondergetekende, Harold Schorren (city pastor)

Opvangplekken vluchtelingen

Op donderdag 15 september 2022 boden 20 vertegenwoordigers van het platform *Rotterdam verwelkomt vluchtelingen* namens 135 Rotterdamse organisaties een manifest aan het stadsbestuur aan. Hierin wordt opgeroepen tot een ruimhartige opvang van vluchtelingen in de stad.

De petitie werd aangeboden aan wethouder Achbar. Daarbij was ik aanwezig. Een week later heb ik als kerkelijk vertegenwoordiger kunnen inspreken bij de raadsvergadering.

Recht op rust & Bed-bad-brood

De Pauluskerk vraagt geregeld aandacht voor de positie van daklozen in onze stad. Dit doet zij o.a. met de actie 'Recht op rust'. Na een gezamenlijke avond met eten, toespraken en muziek, wordt er ook gezamenlijk buiten geslapen.

Op 29 februari 2024 heb ik een nacht bijgewoond. Door gebrek aan buitenplaatsen zijn we met een groep in de Pauluskerk gekomen om daar te slapen.

Met de dreigende beëindiging van de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV; beter bekend als bed-bad-brood-regeling) heeft het Convent van Kerken en Synagogen eind oktober 2024 een brief geschreven aan B&W en de gemeenteraad van Rotterdam.

Later is aan wethouder Achbar een petitie aangeboden op het Stadhuis, in aanwezigheid van burgemeester Carola Schouten.

Op 10 december 2024 werd er een mars georganiseerd vanaf het Stationsplein. Veel kerkelijke leden hebben hier aan meegedaan.

Op 18 december heb ik op hetzelfde Stationsplein - tijdens de actie Recht op Rust - een toespraak gehouden over de dreigende beëindiging van de bed-bad-brood-regeling.

De Paraplu en Open Huis Crooswijk

Na enkele jaren voorzitter te zijn geweest van Stichting De Paraplu is in 2024 het stokje overgedragen. Het is een prachtig project dat al veel goed werk heeft verricht en onder het nieuwe bestuur ongetwijfeld een vruchtbare toekomst tegemoet gaat.

Ondertussen waren er veel ontwikkelingen rond het Open Huis Crooswijk, hierbij puntsgewijs aangestipt:

- Inge Hutten hebben we aangenomen als nieuwe coördinator van het Open Huis en opvolger van Erik Maan. Op zondag 8 oktober 2023 heeft zij een zegen ontvangen in de Laurenskerk.
- Op 31 mei 2024 heeft Erik Maan na 12,5 jaar afscheid genomen van Crooswijk. Hij heeft enorm veel betekend voor de wijk. Tegelijkertijd hebben we gevierd dat het Open Huis Crooswijk 40 jaar bestaat.
- Het oude pand van Havensteder moesten we verlaten. Na een goed gesprek met Woonstad (15 juli

2024) werd ons een tijdelijk onderkomen aangeboden aan de Exercitiestraat met enorm veel mogelijkheden... maar helaas tijdelijk.

- Na een feestelijke opening van het nieuwe pand heeft Inge in korte tijd veel neergezet. Het is nu al bijna een onmisbare plek in de buurt.
- Natasha Mohamed-Hoesein, wethouder in Rotterdam van Armoedebestrijding, Schuldhulpverlening en Taal heeft het Open Huis bezocht.
- Het Open Huis Crooswijk is onlangs een stichting geworden om beter fondswerving te kunnen doen. In de statuten is een nauwe verbinding met het Laurenspastoraat verankerd. Het bestuur bestaat uit: Harold Schorren (voorzitter), Maria Brak (secretaris), Kees Pouwer (penningmeester) en Hanny de Kruijf.

Dag van de Mensenrechten

Op 10 december 2022 en 2023 heb ik in samenwerking met leden van onze Amnestygroep en De Heuvel de Dag van de Mensenrechten georganiseerd met ontmoeting en gesprekken. In 2023 werd hiervoor ook het Stadspodium gebruikt voor toespraken. Aan het Stadspodium hing de samenvatting van de Mensenrechten met daarbij de ondertekening door vele organisaties.

Kerstinloop

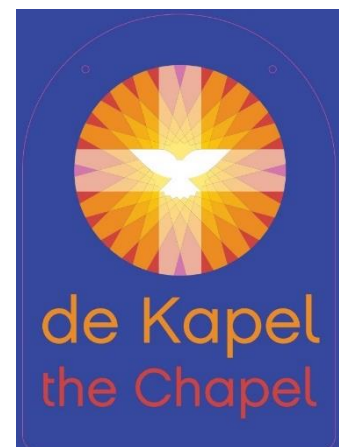
Op de 2^e Kerstdag van 2023 en 2024 was er een Kerstinloop in de Laurenskerk. De deuren waren geopend voor bezoekers. En wie wilde kon aanschuiven voor een lunch. Hiervoor was ook gericht een uitnodiging gegaan naar onze inloophuizen.

Bezoekers konden ook een 'gratis zegen' krijgen (zie foto voorzijde). Wanneer men kwam voor een zegen, was er allereerst een gesprek over de reden van de vraag. Soms waren het vreugdevolle redenen, maar ook zorgen en verdriet waren er volop. Opmerkelijk is dat een zegen klaarblijkelijk geen grenzen kent. Ook joden, moslims en ander-gelovigen kwamen voor een zegen. En uit verschillende landen als Mexico, Turkije, Israël... Eén vrouw zei: ik ben niet gelovig, maar wil graag een zegen. Hoezo niet gelovig?

De Kapel

De Kapel is in Coronatijd ontstaan en in die tijd bemenst vanuit verschillende wijkgemeenten. Ook nu Corona voorbij is, De Kapel vaker gesloten is vanwege verhuur van de Laurenskerk, voorziet ze in een behoefte. Er is mogelijkheid tot het aansteken van een kaarsje, voor gebed, en voor een goed gesprek.

Er zijn gesprekken gaande om een Dagkapel in de Laurenskerk te plaatsen zodat 'De Kapel' ook bij verhuur haar werk kan doen.

Kerk en Samenleving - Cultuur

Jesus Christ Superstar

Op vrijdag 24 maart a.s. werd de film *Jesus Christ Superstar* vertoond in de Laurenskerk. Er tot eigen verrassing waren zo'n 280 bezoekers.

Voorafgaand aan de film heb ik een inleiding gegeven over de teksten en de theologie van de film. Deze verfilming van de rockopera met muziek van Andrew Lloyd Webber en tekst van Tim Rice stamt alweer uit 1973, maar is na 50 jaar nog even verfrissend zijn.

Adam Where Are You

Op 12 november 2023 werd in samenwerking met St. Laurenskerk de film 'Adam Where Are You' vertoond. De opbrengst kwam ten goede aan families uit Oekraïne.

Bezoek uit Taiwan

Een groep van vijftig Taiwanese christenen heeft donderdag 21 maart 2024 een bezoek gebracht aan de Rotterdamse Laurenskerk. Zij vormen een delegatie van het National Prayer Network Taiwan, een interkerkelijke organisatie op het eiland.

Het was precies vierhonderd jaar geleden dat de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) een handelsnederzetting stichtte op Formosa, zoals het eiland toen werd genoemd, en Nederlandse zendelingen naar het eiland stuurde. De Taiwanese delegatie heeft haar dankbaarheid uitgesproken voor de verkondiging van het evangelie. Ook hebben zij excuses aangeboden voor

de dood van de uit Rotterdam afkomstige zendeling Antonius Hambrouck, die daar in 1661 werd onthoofd.

We waren blij dat stadsarchivaris Jantje Steenhuis bereid was enkele brieven en originele documenten uit het Stadsarchief van de gemeente Rotterdam te tonen.

In aanwezigheid van enkele collega-predikanten, gemeenteleden en een afvaardiging van de stichting werd een korte verzoeningsdienst gehouden.

Sjoa-herdenking en namen lezen

Sinds 1984 wordt in de Laurenskerk jaarlijks een herdenkingsdienst georganiseerd rond Jom ha-Sjoa. Deze dag wordt door Joden over de hele wereld in ere gehouden op 27 Nisan in de Joodse kalender. Die datum herinnert aan de opstand in het getto van Warschau in 1943 waarna dit ontruimd werd en de inwoners weggevoerd en omgebracht. Jom ha-Sjoa betekent 'dag van de vernietiging'.

Op 30 april 2023 werden voor het eerst ook op dezelfde dag de namen gelezen van de 7.000 Joden uit Rotterdam en van de Zuid-Hollandse eilanden die tijdens de Sjoa zijn vermoord. Het lezen vond plaats van 4.00 tot 18.00 uur plaats op het Stadspodium op het Grotekerkplein.

Jeugdspelers van Feyenoord lezen namen

Gaza – Israël

De terreuractie van Hamas op 7 oktober 2023 en de daaropvolgende oorlogsdaden van Israël in Gaza hebben hun weerslag op de vrede en veiligheid in Rotterdam. Er zijn aardig wat uren gaan zitten in gesprekken met overheid en religieuze en andere organisaties.

In punten de belangrijkste zaken (chronologisch) waarbij ik betrokken ben:

- Spoedoverleg op het Stadhuis met de Driehoek op 9 oktober 2023 op uitnodiging van burgemeester Aboutaleb. Aanwezig waren ook vertegenwoordigers uit joodse en islamitische hoek. In het kader van veiligheid mogen namen van deelnemers niet gedeeld worden.
- Op verzoek van stichting PAIS heb ik in de Pauluskerk voorgegaan een Wake voor Gaza geleid (2 november 2023)

- Vergadering met PAIS en plannen voor de toekomst (4 en 19 maart 2024)
- I.s.m. PAIS een diner georganiseerd met sleutelfiguren uit de samenleving over de situatie op het Midden-Oosten, onze stad en de dromen voor de toekomst (29 mei 2024)
- Overleg op het Stadhuis met burgemeester Aboutaleb en joodse en islamitische vertegenwoordigers (24 juni 2024)
- Overleg met de voorzitter van de Liberaal Joodse Gemeente, Aharon Naftali (6 september 2024)
- Overleg op het Stadhuis met burgemeester Schouten en joodse en islamitische vertegenwoordigers (19 november 2024)
- Ik heb na de geweldsdaden in Amsterdam op 7 november 2024 voor het Platform L&R een interreligieuze verklaring en oproep geschreven. Deze werd in de raadsvergadering in Amsterdam aangehaald door burgemeester Halsema. Later is deze ook in grote lijnen overgenomen door de interreligieuze leiders in Amsterdam.
- Afsluitend gebed, samen met een imam, in het Glazen Huis voor Gaza waar in vier dagen de 45.000 namen van de Palestijnse slachtoffers werden genoemd (23 december 2024)
- Op uitnodiging aanwezig geweest bij Chanoeeka van de Liberaal Joodse Gemeente (27 december 2024)

De overleggen zijn nog steeds gaande. Er is nu in samenwerking met de Gemeente Rotterdam een initiatiefgroep van religieuze leiders die zich inzetten voor vrede in onze stad. Hierin ik heb ik natuurlijk zitting.

Triptiek

De Laurenskerk krijgt een unieke en hedendaagse invulling die kunst, spiritualiteit en de stad met elkaar verbindt. Met de wisselende triptiek in het koor wil de kerk een brug slaan tussen de eeuwenoude kerk en de moderne samenleving.

Het doel is om jonge kunstenaars van de Willem de Kooning Academie een platform te bieden, zodat zij zich kunnen uiten in een omgeving die zowel religieus als cultureel betekenisvol is. En tweede doel is om in de kerk een 21e -eeuws kunstproject te laten zien waardoor de kerk en haar gemeenschap laat zien in deze tijd te leven en aan te sluiten bij de hedendaagse ontwikkelingen in de wereld.

Deze jaarlijkse wisselende kunstwerken brengen thema's zoals "liefde, vrijheid, verbondenheid en barmhartigheid" onder de aandacht en nodigen de gemeenschap uit om met nieuwe ogen naar de wereld van kunst en spiritualiteit te kijken.

ontwerp-impressie, Sil Krol

Koffie-Café

Het maandelijkse Koffie-Café was in eerste instantie gevestigd in De Heuvel. Dit om de drempel te verlagen voor de toevallige voorbijganger. Helaas is het niet gelukt om die open rol te spelen naar de samenleving. Uiteindelijk werd het Koffie-Café toch vooral bezocht door eigen gemeenteleden. Het is nu verplaatst naar de grote kubus van de Laurenskerk en gericht op de ouderen uit de gemeente.

Aansluitend aan het Koffie-Café kan men naar de Alledagkerk.

Wake Detentiecentrum

Op 6 februari 2022 ben ik voorgegaan in de wake

Overig

- Gesprek NBG, Patrick van der Plat, 7 juli 2022
- Mede-organisatie Grote Roze Receptie, 26 januari 2023
- Gesprek Indigo Preventie, 11 oktober 2024
- Overleg Politie, wijkagenten, 28 november 2024

Oecumene

Het Oecumenisch Laurensberaad, het overlegorgaan van de Rotterdamse binnenstadskerken, is onlangs opgeheven. Met het sluiten van Het Steiger bleven alleen Laurenskerk en Paradijskerk over als actieve partners. Dit is o.a. het gevolg van krimpende en verdwijnende kerken. Het lijkt alsof daardoor kerken veel energie steken in het eigen overleven en minder in de oecumene. Enkele activiteiten, zoals de Theologenlunch en enkele kransleggingen, zijn ondergebracht bij het Convent van Kerken en Synagogen.

Oecumenisch Laurenberaad

Het beraad heeft o.a. de volgende activiteiten in 2024-2024 georganiseerd:

- Theologenlunch, thema 'herdenking slavernijverleden', 21 september 2022
- Gluren bij de burens, Paradijskerk, 26 november 2022
- Theologenlunch, met wethouder Faouzi Achbar, 13 februari 2023
- Ontmoetings- en uitwisselingsbijeenkomst, 'Lichtpunten in je kerk', 10 oktober 2023
- Gebedsweek eenheid 21-28 januari 2024
- Pinksterlunch, 19 mei 2024

Convent van Kerken en Synagogen

In 2024 is voor het eerst de Rotterdamse 40-dagentijdkalender uitgebracht. De presentatie was op 9 februari 2024 in De Heuvel. Het initiatief lag bij ds. Jan Reijm, ds. Marianne Bogaard en ds.

Harold Schorren. Er is meegewerkt vanuit de breedte van de Kerk. Dit initiatief is vervolgens ondergebracht bij het Convent.

Het Convent legt ook kransen bij herdenkingen namens de Kerken. Doorgaans door de city pastor, in casu voorzitter van het Convent, en een andere afgevaardigde. Er zijn kransen gelegd bij de volgende herdenkingen:

- Dodenherdenking 4 mei 2022
- Herdenking Bombardement 14 mei 2022
- Keti Koti 30 juni 2022
- Dodenherdenking 4 mei 2023
- Herdenking Bombardement 14 mei 2023
- Keti Koti 30 juni 2023
- Dodenherdenking 4 mei 2024
- Herdenking Bombardement 14 mei 2024
- Keti Koti 30 juni 2024

Op 10 december 2024 heb ik een gesprek gehad met Anne Schipper en René Versluis over razziamonument en rol van de Rotterdamse kerken in het pastoraat in de kampen. Er komt een vervolg over het gesprek binnen onze gemeentes. In ieder geval is afgesproken dat met ingang van 2025 ook bij het razziamonument jaarlijks een krans wordt gelegd namens de kerken en synagogen.

Overige oecumene City Pastor

Activiteiten en contacten:

- Opname TV Rijnmond, kerstdienst, 20 december 2022

Dit was de laatste na een vruchtbare samenwerking met Rijnmond in Coronatijd
Terug te zien: <https://www.rijnmond.nl/tv/programma/kerst-vanuit-de-laurenskerk/kerstlau>

- Wereldgebedsdag 4 maart 2022 en 3 maart 2023

Deze dag is ieder jaar op de 1^e vrijdag van maart. Hierin werk ik samen met leden van het Laurenspastoraat, Het Steiger en de Deutsch Evangelische Kirche

- Overleg Rose of Sharon Church, 24 oktober 2024
- Gesprek ds. Marijn van Erp, doopsgezinden, 5 december 2024

Representatie:

- Afscheid ds. Ranfar Kouwijzer, Pauluskerk, 1 juni 2022
- Parochiefeest Oekraïens Orthodoxe Kerk, 19 augustus 2023
- Afscheid ds. Henriette van Dunné, Doopsgezinde Gemeente, 7 januari 2024
- Intrede ds. Stefan Leonhardt, Deutsch Evangelische Gemeinde, 19 oktober 2024

Organisatie en/of deelname aan oecumenische vieringen:

- Ketikoti-kerkdienst, 1 juli 2023
- Ketikoti-kerkdienst, 29 juni 2024
- Preek in International Peace Service, Schotse Kerk, 10 november 2024

Interreligieuze contacten

Veel interreligieuze contacten heb ik gelegd als city pastor. Medio 2024 ben ik toegetreden tot het bestuur van Platform L&R. Hiermee zijn de contacten gegroeid.

Heuvelrede over Vasten

Het is nog steeds de bedoeling om meer lezingen te organiseren op het snijvlak van religie, cultuur en samenleving. Vooralsnog is er één avond geweest in De Heuvel over 'vasten'. Hier heb ik samen met rabbijn Albert Ringer interviews gehouden met imam Chakir, plebaan Michel Hagen en een vertegenwoordiger van de Bahai. Rabbijn Peter Luyendijk was verhinderd door een onfortuinlijk ongeluk.

Interreligieuze herdenking bombardement 14 mei

In 2022, 2023 en 2024 heb ik de interreligieuze herdenking van het bombardement van 14 mei 1940 georganiseerd in de Laurenskerk. Hierbij ondersteund door kerkvrijwilligers. Deze interreligieuze herdenking valt officieel onder het programma van 14 mei. De kosten van de organisatie worden betaald door Stichting Herdenking 4 mei, waar ik ook penningmeester van ben.

In 2022 zijn in de Laurenskerk - voorafgaand aan de herdenking - tussen 9.00 en 12.00 uur de namen gelezen van de slachtoffers die in de meidagen van 1940 in Rotterdam het leven lieten. Nabestaanden en vertegenwoordigers van verschillende instanties hebben de namen gelezen. De eerste namen worden gelezen door oud-burgemeester Ivo Opstelten.

Het Stadsarchief en Stichting Voorouder hebben de namen van de mensen gezocht die omgekomen zijn. Daarbij zijn ze enorm geholpen door mensen, vaak ook nabestaanden, die reageerden op een oproep. Er zijn vooralsnog 1164 namen gevonden.

Iftar

Op 23 maart 2024 was ik uitgenodigd mee te varen op de Iftar-boor over de Maas. Voor 200 voornamelijk moslim-deelnemers heb ik een lezing gehouden over de betekenis van vrede en verbinding vanuit het geloof in Christus. Dit aan de hand van 'anekdotes over Jezus', zoals de organisatie dat zo leuk verwoordde.

Overleg en/of representatie

- Afscheid rabbijn Albert Ringer, 21 mei 2022
- Overleg Janneke van Zelst, Veelkleurige Religies, 1 mei 2023
- Diner 'Tel uw zegeningen', Wereld Museum, 20 februari 2024
- Vrijheidslunch Arminius, 5 mei 2024
- Chanoeka Liberaal Joodse Gemeente, 27 december 2024

Onderwijs en kerkbezoek

Geregeld zijn er aanvragen voor een gesprek of rondleiding in de Laurenskerk. Een paar bijzondere licht ik uit:

Installatie nieuwe politieagenten

Een paar keer per jaar worden grote groepen nieuwe politieagenten geïnstalleerd in de Laurenskerk. Op 25 augustus 2023 dreigde de installatie het Gebed van Vrede en Verzoening onmogelijk te maken, juist tijdens een uitwisselingsbezoek van gemeenteleden van de Kreuzkirche uit Dresden. Dit was niet conform de afspraken in het Convenant met Stichting Laurenskerk.

Een belletje met Fred Westerbeeke, hoofdcommissaris, bracht uitkomst. Het Gebed kon gewoon doorgaan. En ik heb de zaal mogen toespreken met een lezing over de betekenis van het Coventry Gebed, de verwoesting van de Laurenskerk en de relatie tussen kerk en politie.

Hierna werd ook de afspraak gemaakt dat ik een uitnodiging zou krijgen voor de plechtigheid in de Tuin van Bezinning in Warnsveld zou bezoeken. Daar worden jaarlijks de agenten herdacht die tijdens hun dienst zijn overleden. Op 13 juni 2024 was ik samen met de voorzitter van het Laurenspastoraat bij de plechtigheid. Een van de sprekers was Dilan Yeşilgöz-Zegerius, de toenmalige minister van Justitie en Veiligheid.

Islamitische Universiteit Rotterdam

De afgelopen drie jaar hebben studenten van de Islamitische Universiteit o.l.v. docent Arnold Yasin Mol, de Laurenskerk bezocht in het kader van het vak *vergelijkende religiewetenschappen*. De studenten bereiden zich altijd gedegen voor op vragen rond theologie, liturgie en sacramenten.

Tijdens het laatste bezoek op 3 januari 2024 waren er 15 studenten, zowel mannen als vrouwen. De docent weet op bijzondere wijze verbanden te leggen tussen mijn verhaal en de Islam. Een bezoek duurt ongeveer drie uur. Best bijzonder dat studenten zo'n lange concentratieboog hebben.

Het is daarbij ook voor mij een uitdaging om ons geloof en onze gebruiken in een taal te vatten die begrijpelijk is voor niet-christenen.

Personeel en kassa-vrijwilligers Stichting Laurenskerk

Op 4 juni 2024 heb ik voor de stichting Laurenskerk een inleiding gegeven over Christendom & Kerk. Dat was geen overbodige luxe en zal zeker nog herhaald worden. Een aantal medewerkers heeft wel een christelijke achtergrond en vond de inleiding helder en toegankelijk.

Het bijbrengen van meer kennis over geschiedenis, geloof en rituelen binnen de Stichting zal zeker helpen tot een beter begrip van de religieuze waarde van het gebouw dat hen ter exploitatie is toevertrouwd.

Anekdote: ooit vroeg ik een beheerder in de Arminius waar de doopvont was. Waarop hij vroeg: "Wat is een doopvont?".... gelukkig gaat het in de Laurens nog niet zo ver

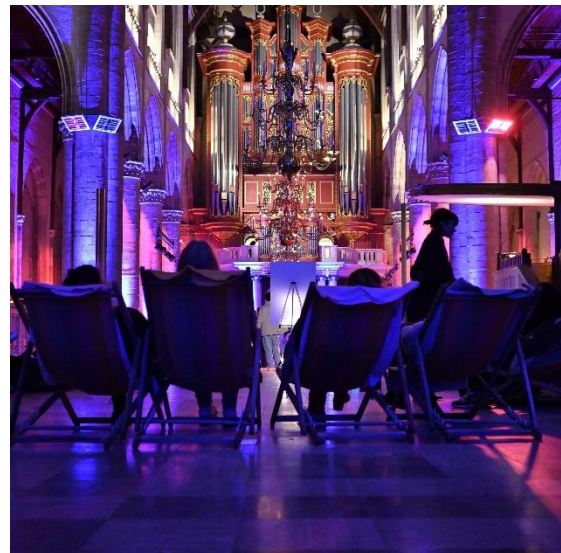
Pastores uit Denemarken

Op 24 oktober 2024 kwamen 40 pastores uit Denemarken op bezoek. In 2019 had ik ooit al een Deense gemeente ontvangen. Hieruit kwam het laatste bezoek voort.

Hoewel de Deense kerkelijke financiën ander zijn dan de Nederlandse, zoeken ook zij naar vormen om hun kerkgebouwen te exploiteren voor de onderhoudskosten. Daarom heb ik Elles van Vegchel, directeur Laurenskerk, gevraagd ook bij het gesprek aanwezig te zijn.

Museumnacht

Op 2 maart 2024 deed de Laurenskerk mee aan de Museumnacht. Het was een zeer succesvolle avond waarbij de religieuze functie van het gebouw ook volop aanwezig mocht zijn. De wijkgemeente Maaskant Open Grenzen had prachtige elementen bedacht als gebedskaartjes en een loket voor zingevingsvragen. Zelf heb ik die avond Free Blessings / Gratis Zegens gegeven. Daar werd weer veel gebruik van gemaakt.

Overige bezoeken aan de Laurenskerk

- Belgische Kerkelijke gemeente, 1 augustus 2022
- GSR school, 17 november 2022 en 27 februari 2024. Dit is een initiatief van ds. René van Loon.
- Leden Credokerk, 9 juli 2024

Eurekaweek

Tijdens de Eurekaweek is er ook altijd een grote informatiemarkt op het universiteitsterrein waar organisaties zich presenteren. Ook het Studentenpastoraat heeft een kraam. Verschillende predikanten helpen om die dag de kraam te bemensen.

Gemeente Rotterdam

Geluidshinder

In 2023 werden enkele diensten in de Laurenskerk verstoord door lawaai van evenementen op de Binnenrotte. Na klachten over deze geluidshinder werd in de Gemeenteraad de wet op de zondagsrust weer in ere hersteld. Tot 13.00 uur geen lawaai bij godshuizen.

Met raadslid Marike Abrahamse (VVD) heb ik op 17 juni 2023 nog een gesprek gehad. Zij vindt de wet op de zondagsrust niet meer van deze tijd. Het was ook niet mijn idee om die wet van stal te halen – dat was de fractie van de ChristenUnie. Maar als we gewoon rekening met elkaar houden in een samenleving zou dat ook niet nodig geweest zijn.

Gaza-Israël

Zoals eerder genoemd, zijn er meerdere overleggen op en met het Stadhuis geweest n.a.v. de crisis in het Midden-Oosten en de effecten op de rust en vrede in onze stad.

Vertrouwenscommissie nieuwe burgemeester

Op zoek naar een nieuwe burgemeester werd er een vertrouwenscommissie ingesteld. Deze ging in gesprek met verschillende segmenten uit de samenleving. Ook religie was een aandachtspunt. Waaraan zou de nieuwe burgemeester moeten voldoen volgens religieuze vertegenwoordigers? Op 16 mei 2024 vond het gesprek plaats met twee commissieleden, twee ambtenaren en de volgende vertegenwoordigers uit religieuze hoek:

- Nourdin El Ouali, directeur SPIOR
- Alaattin Erdal, voorzitter Platform L&R
- Harold Schorren, voorzitter Convent van Kerken en Synagogen.

Installatie burgemeester

Op 10 oktober 2024 mocht ik aanwezig zijn bij de installatie van Carola Schouten als nieuwe burgemeester van Rotterdam.

Overleg religieuze ruimte nieuwbouw

Op verzoek van SKIN was ik aanwezig bij het gesprek met wethouder Zeegers op het Stadhuis op 16 oktober 2024. Het thema was religieuze plekken in nieuwbouwwijken. Al snel kwam het gesprek ook op de mogelijkheid om bijvoorbeeld schoolgebouwen op zondag te verhuren voor religieuze bijeenkomsten.

Beleidsmedewerker Gemeente

Ik heb regelmatig contact met Martha Louis, beleidsadviseur Integratie/Emancipatie bij de Gemeente Rotterdam. Vooral de interreligieuze en multiculturele samenleving zijn onderwerp van gesprek. Hoe kunnen bijvoorbeeld met Stadsgesprekken en ontmoetingen tussen verschillende geloven bijdragen aan de vrede in onze samenleving?

Nieuwjaarsreceptie Gemeente Rotterdam

- Burgerzaal, 9 januari 2023
- De Doelen, 11 januari 2024

Overig

- Eerste kennismaking ChristenUnie, Robert Jan van der werken en Tjalling Vonk, 4 mei 2022
- Eerste kennismaking Jan Peter Rebel, CDA, 17 januari 2022

Representatie

Ook ben ik op grond van mijn functie aanwezig geweest bij:

- Coalitie Rotterdammers voor Elkaar, 28 september 2022
- Heilige Huisjes, Arminius, inclusief een interview, 8 juni 2023
- Afscheid Theo Kemperman, directeur Bibliotheek Rotterdam, 13 november 2023
- Het Gezelschap, Museum Rotterdam, 7 mei 2024
- Opbouwdag, Laurenskerk, 18 mei 2024
- Tuin van Bezinning, Warnsveld, 13 juni 2024
- Museum Rotterdam, zomerborrel, 11 juli 2024
- Eenzame Uitvaart, Laurenskerk, 30 september 2024
- Uitreiking Lof der Zotheidspeld, Stadhuis, 27 oktober 2022, 27 oktober 2023, 25 oktober 2024

Pers

Contacten met de pers waren er o.a. met

- AD-fotograaf, 6 juni 2022 / interview 8 juni 2022
- Charley, interview Roze ouderen, 7 oktober 2022
- Frank Jacobs, 21 februari 2024
- Rico Lichtvoet, 18 juni 2024
- Jonathan Baan, Gers!, 20 augustus 2024
- Nederlands Dagblad, over stadsdominees, 18 december 2024

Wat niet gelukt is

- Kliederkerk

